

نظام نامه ها و دستورالعمل ها

بسمه تعالی

شرح و شرایط شغل مسئول فنی واحدهای کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی

کد شغل: ۳۰۰۱

۱- کلیات

در اجرای ماده ۴ قانون نظام مهندسی معدن و ماده ۱۰۲ آیین نامه اجرایی قانون معدن، پیرو بخشنامه های شماره ۶۰/۲۸۰۶۰۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۱۹، شماره ۶۰/۵۱۸۸۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۵ و شماره ۶۰/۲۲۱۳۰۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۱۶ و اطلاعات بعدی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، کلیه دارندگان مجوزهای عملیات معدنی و صنایع معدنی مشمول مکلفند از خدمات اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن در انجام امور فنی و حرفه استفاده کنند. واحدهای مشمول مطابق بند ۱۰ این شرح شغل می باشند. مسئول فنی واحد مسئولیت حسن انجام کلیه فعالیت های واحد از نظر فنی و حرفه ای را عهده دار بوده و توسط بهره بردار از میان افراد واجد شرایط با تأیید صلاحیت سازمان نظام مهندسی معدن انتخاب می شود. خدمات تهیه طرح های واحد و خدمات مسئول فنی آنها جدا از یکدیگر بوده ولی در صورت اقتضا انجام آنها توسط یک شخص بلامانع است.

۲- صلاحیت فنی

مسئول فنی واحد باید دارای پروانه اشتغال در یکی از رشته های استخراج معدن، کانه آرای و فرآوری یا متالورژی استخراجی با بزرگترین پایه پروانه اشتغال ارشد، ۱، ۲ و ۳ به ترتیب برای واحدهای درجه ۱، ۲، ۳ و ۴ مطابق فهرست مندرج در بند ۱۰ این شرح شغل باشد. موارد استثنا توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین می شود.

تبصره: سازمان نظام مهندسی معدن شرایط احراز صلاحیت برای مسئولیت فنی واحد را بگونه ای اولویت بندی می نماید که امکان استفاده از اولویت های پایین تر در شرایطی که دسترسی به رشته پروانه اشتغال منطبق با واحد وجود ندارد را فراهم نماید.

در صورتیکه دارنده پروانه عملیات، شخصاً صلاحیت لازم برای قبول مسئولیت فنی واحد را داشته باشد، می تواند مسئولیت فنی واحد را طبق مفاد این شرح شغل به عهده گیرد. به استناد تبصره ۲ ماده ۱۰۲ آیین نامه اجرایی قانون معدن، مسئولیت فنی عملیات معدنی و صنایع معدنی مشمول باید برعهده اشخاص دارای صلاحیت فنی لازم بوده و توسط متقاضی یا دارنده مجوز به این منظور تعیین و به وزارت معرفی می شود.

۳- ساختار تشکیلاتی

مسئولین فنی واحدهای مختلف زیر نظر بالاترین مقام (معمولاً مدیرعامل یا جانشین وی) انجام وظیفه می کند. در مجتمع های بزرگ که دارای چندین واحد مستقل هستند لازم است که هر یک از آن واحدها دارای یک مسئول فنی جداگانه باشند.

۴- مسئولیت ها

مسئول فنی بالاترین مقام مسئول در امور فنی واحد، حسن اجرای عملیات و مسئول نظارت بر اجرای طرح های مصوب و طرح های توسعه ای در واحد بوده و مسئولیت های کلی وی به شرح زیر است:

- بهره برداری بهینه از مواد اولیه مورد استفاده
- نظارت بر حسن اجرای تعهدات کارفرما، اجرای قوانین، مقررات، ضوابط فنی و استانداردها
- بررسی برنامه تولید و یا توسعه ای واحد، انطباق فعالیت واحد با قوانین، مقررات، ضوابط فنی و استانداردهای جاری

نظام نامه‌ها و دستورالعمل‌ها

- پیگیری بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحد
- نظارت بر ایمنی تجهیزات و عوامل تولید واحد
- نظارت بر استفاده مطلوب از منابع موجود (تجهیزات و ماشین آلات خط تولید)
- ارائه پیشنهاد برای رشد ارزش افزوده و مطلوبیت استفاده از مواد معدنی
- ارائه پیشنهاد بکارگیری فن‌آوری نوین
- نظارت بر رعایت اخلاق حرفه‌ای و مهندسی در واحد

تبصره- پذیرش مسئولیت‌های فوق توسط مسئول فنی واحد، رافع مسئولیت‌های مقام مافوق وی یا کارفرما نخواهد بود.

۵- اختیارات

مسئول فنی واحد برای اجرای مسئولیت‌های خود، در چهارچوب ضوابط قانونی، فنی و حرفه‌ای و مقررات واحد متبوع دارای اختیار کامل است. چنانچه مقام مافوق وی یا کارفرما بر کاهش اختیارات او اصرار ورزد یا دستوری برخلاف مقررات و ضوابط فنی و حرفه‌ای صادر کند، مسئول فنی واحد می‌تواند ابتدا کتباً به وی تذکر داده و در صورت عدم توجه، مراتب را به اداره کل صنعت، معدن و تجارت و سازمان استان گزارش کند و در اینصورت آن بخش از مسئولیت وی که بر اثر کاهش اختیارات یا صدور دستور ناصحیح و مغایر با مقررات، قابل اجرا نبوده، به تشخیص سازمان استان، از وی ساقط و مسئولیت آن بر عهده عالی‌ترین مقام می‌باشد. دارنده مجوز یا پروانه بهره‌برداری باید به منظور واگذاری بعضی یا تمامی اختیارات و یا وظایف مسئول فنی واحد به شخص یا اشخاص دیگر (در زمان مرخصی و یا غیبت موجه مسئول فنی واحد)، از بین افراد دارای صلاحیت در مواقع لازم با هماهنگی مسئول فنی واحد برای جانشینی وی به سازمان استان معرفی نماید، در صورت تأیید سازمان مزبور فرد یا افراد به عنوان جانشین دارای مسئولیت می‌باشند. سازمان استان باید موارد را به اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان اعلام نماید. تبصره- چنانچه مدت مرخصی یا غیبت مسئول فنی واحد از حدود مقرر تجاوز کند، کارفرما موظف است شخص دیگری را طبق ضوابط همین شرح شغل جایگزین وی کرده و به سازمان استان و اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان معرفی کند.

۶- شرح وظایف

- وظایف کلی مسئول فنی واحد، شامل موارد زیر است:
- بررسی تهیه دستورالعمل‌های تولید و اعلام نظر کارشناسی
  - بررسی و پیشنهاد طرح عملیاتی بهبود و اصلاح فرآیند و خطوط تولید
  - پایش برنامه‌های فرآیند تولید در واحد مربوط و نظارت بر اجرای صحیح دستورالعمل‌های بهره‌برداری واحد
  - ارائه گزارش‌های دوره‌ای (ماهانه) به مراجع ذیربط مطابق مقررات و ضوابط مصوب
  - گزارش وقوع حوادث و سوانح کاری به مبادی ذیربط
  - بازدیدهای منظم و موردی از بخش‌های مختلف واحد
  - نظارت بر حسن سازماندهی، حفظ اسناد و مدارک فنی
  - همکاری با بازرسان اعزامی و مراجع مسئول در چارچوب مقررات
  - نظارت بر شاخص‌های تولید مانند مصرف مواد اولیه، بازدهی فرآیند، مصرف انرژی، میزان ضایعات و کیفیت محصول و اقدامات مناسب جهت افزایش بهره‌وری
  - نظارت بر نحوه ذخیره‌سازی مواد اولیه، محصولات و نیز انباشت ضایعات و مواد باطله مطابق دستورالعمل‌های مربوط

نظام نامه ها و دستورالعملها

- نظارت بر کیفیت مواد اولیه، اقلام مصرفی و تجهیزات مورد نیاز خط تولید با در نظر گرفتن شرایط فنی مربوط
- نظارت بر نیازسنجی و آموزش کارکنان واحد
- همکاری در اجرای برنامه های تحقیق و توسعه در واحد
- نظارت بر حسن اجرای ضوابط و مقررات زیست محیطی و کنترل آلاینده ها
- ارائه پیشنهاد در خصوص تولید محصولات جانبی
- همکاری در استانداردسازی و بهینه نمودن واحد جهت استفاده مطلوب از منابع اعم از نیروی انسانی، مواد اولیه، محیط زیست، مالی، تجهیزات، مدیریت ضایعات، ایمنی، بهداشت، انرژی و ارائه پیشنهاد و پیگیری اصلاح طرح در موارد مزبور صفحه ۴ از ۵
- سایر اقداماتی که در راستای انجام مسئولیتها ضروری باشد
- تأیید آمار تولید واحد
- نظارت بر انطباق تجهیزات نصب شده در عملیات اجرایی با فلودیاگرام مصوب در طرح های مصوب
- تأیید پیشرفت فیزیکی واحد جهت تمدید جواز تأسیس
- تأیید و ثبت درخواست سوخت و یا انرژی مورد نیاز واحد
- نظارت بر پایش، پیشگیری و کنترل خوردگی تجهیزات

۷ - شرایط اشتغال

مسئول فنی واحد توسط دارنده مجوز یا نماینده قانونی وی، انتخاب و به کار گرفته می شود. انجام وظایف در مدت اشتغال، به صورت تمام وقت است. موارد استثنای توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین و ابلاغ می شود.

طریقه به کارگیری مسئول فنی واحد، مطابق قانون کار می باشد. پذیرش کار در چارچوب صلاحیت فنی و ظرفیت اشتغال دارنده پروانه اشتغال است. لذا واحد متقاضی مکلف است قبل از پذیرش مسئول فنی واحد یا انعقاد قرارداد، از سازمان استان گواهی تأیید صلاحیت و ظرفیت اشتغال باقی مانده فرد مورد نظر را اعلام نماید (فرم شماره ۱). تصویر پروانه اشتغال و گواهی سازمان استان جزو مدارک استخدامی مسئول فنی واحد است.

چنانچه دارنده پروانه اشتغال عضو سازمان استان محل اشتغال نباشد، سازمان مزبور موظف است مراتب را به سازمان استان محل عضویت گزارش کند. دارنده پروانه اشتغال نیز مکلف است مراتب استخدام خود به عنوان مسئول فنی واحد و مشخصات محل اشتغال را به سازمان استان محل عضویت اطلاع دهد تا در پرونده وی درج شود. در صورتیکه مدت اشتغال در استان دیگر بیشتر از ۶ ماه باشد باید به استان محل اشتغال انتقال یابد.

مسئول فنی واحد محق است در صورت تمایل با اعلام و استعفای کتبی، طبق مفاد قرارداد منعقد شده یا طبق مقررات استخدامی، از کار کناره گیری کند و همچنین کارفرما می تواند با اعلام قبلی به خدمات مسئول فنی واحد خاتمه دهد. در این صورت کارفرما مکلف است قبل از خاتمه قرارداد، فرد دیگری را به جای وی تعیین و معرفی کند. تا زمان معرفی فرد جدید، مسئول فنی واحد همچنان عهده دار انجام وظایف و مسئولیت های خود خواهد بود.

تبصره - به منظور هماهنگ کردن مراحل مختلف انتخاب و انعقاد قرارداد با مسئول فنی واحد، سازمان نظام مهندسی معدن می تواند فرم های لازم را تهیه و در اختیار اداره کل صنعت، معدن و تجارت و سازمان استانها، جهت استفاده متقاضیان قرار دهد.

۸ - حق الزحمه

برای محاسبه میزان استفاده از ظرفیت اشتغال، حق الزحمه ماهانه مسئول فنی واحد با توجه به درجه واحد براساس حق الزحمه پایه نفرماه طبق مبانی قیمت گذاری خدمات مهندسی، تعیین می شود.

قرارداد استخدامی نیز می تواند بر مبنای تعرفه حق الزحمه برای پایه متناسب با درجه واحد مربوط طبق ماده ۲ این شرح شغل، تنظیم شود، که در این صورت ضرایب منطقه ای، سختی کار و ضریب ویژه شغلی نیز قابل اعمال است. ضریب ویژه شغلی برای مسئول فنی واحدهای مشمول ۱/۰۵ و در صورت گرد و غبار، فضای آلوده و بخارات مضر بر حسب مورد تا ۱/۲ قابل تعیین است. اضافات، فوق العاده ها، پاداش و کسور طبق قرارداد فی مابین یا مقررات عمومی کشور یا مقررات استخدامی واحد متبوع تعیین می شود.

پرداخت حق الزحمه اضافی به مسئول فنی واحد، درحالی که طبق ماده ۴ این شرح شغل مسئولیت و وظایف دیگری را نیز با حفظ سمت پذیرفته است، الزامی نبوده و طبق صلاح دید کارفرما انجام می شود.

۹ - تخلفات

تخلفات حرفه ای، انضباطی یا انتظامی مسئول فنی واحد، طبق مفاد آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی معدن توسط شورای انتظامی سازمان استان بررسی و در مورد آن تصمیم گیری می شود. علاوه بر آن کارفرما یا نماینده قانونی وی می تواند در مورد تخلفات احتمالی مسئول فنی واحد، مطابق مفاد قرارداد فی مابین یا مقررات واحد، مشروط بر آنکه قبلاً به وی ابلاغ شده باشد، عمل نموده و در صورت لزوم از وی به مراجع ذی صلاح نیز شکایت کند.

مسئول فنی واحد تا هنگام رسیدگی و صدور حکم شورای انتظامی سازمان استان و در مدت اعتبار قرارداد استخدامی، همچنان عهده دار انجام وظایف و مسئولیت های خود خواهد بود و حق الزحمه وی نیز تا آخرین روز کار قابل پرداخت است.

۱۰- فهرست واحدهای مشمول

فهرست واحدهای مشمول مطابق با ابلاغیه به شماره ۶۰/۲۲۱۳۰۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۱۶ وزارت صنعت معدن و تجارت و اصلاحات بعدی آن می باشد.